

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ РІЗНИХ ПОРІД ПРИ ІНТЕНСИВНОМУ ВИРОЩУВАННІ ДЛЯ ОДЕРЖАННЯ ДЕШЕВОЇ ЯЛОВИЧИНИ В УМОВАХ ПЕРЕДГІР'Я КАРПАТ

Л. В. Шпак¹, А. К. Калинка²

¹Державний науково-виробничий концерн «Селекція»
²Буковинський інститут агропромислового виробництва УААН

Наведено результати м'ясної продуктивності молодняку великої рогатої худоби різних порід при інтенсивному вирощуванні для одержання дешевої яловичини в умовах передгір'я Карпат

Нині наукові розробки вчених аграрного комплексу покладені в основу технологій, які впроваджуються у виробництво конкурентноздатної, високоякісної яловичини у відгодівельних господарствах різних регіонів України [1–4, 6, 7, 10]. Особливого значення надається організації раціональної годівлі тварин за деталізованими нормами, де важливу роль відіграють спеціальні комбікорми [5, 11, 12].

Основою сучасних перспективних технологій виробництва яловичини у Західному регіоні України є інтенсивна відгодівля надремонтного молодняку неспеціалізованих за м'ясною продуктивністю порід худоби та реалізація його у віці 15 місяців, живою масою понад 450 кг [8, 9, 13].

Метою нашої роботи було вивчити м'ясну продуктивність молодняку планових порід Чернівецької області: прикарпатського внутрішньопорідного типу української червоно-рябої, чорно-рябої, симентальської комбінованої та симентальської м'ясної худоби при інтенсивному вирощуванні бугайців з використанням нового розробленого комбікорму для одержання дешевої і рентабельної яловичини в умовах передгір'я Карпат.

Матеріали і методи. Для цього у цеху виробництва яловичини СТЗОВ «Колосок–2» с. Луківці Глибоцького району Чернівецької області вивчали м'ясну продуктивність бугайців різних порід на раціонах, прийнятих в господарстві, при інтенсивному вирощуванні до живої маси 450 кг.

Для цього підібрали чотири дослідні групи бугайців-аналогів різних планових порід регіону по 8 голів в кожній з початковою живою масою 218–222 кг (табл. 1).

Таблиця 1

Схема науково-виробничого досліджу

Група	Порода	Кількість голів, шт	Особливості годівлі тварин
			(Основний період — 180 днів)
I — дослідна	Симентальська	8	Основний раціон (ОР): солома, експериментальний комбікорм, силос, сінаж, сухий жом, меляса
II — дослідна	Симентальська м'ясна	8	Так, як в I-дослідній групі
III — дослідна	Червоно-ряба	8	Так, як в I-дослідній групі
IV — дослідна	Чорно-ряба	8	Так, як в I-дослідній групі

Годівля тварин проводилась два рази на день при використанні інтенсивних раціонів для одержання середньодобових приростів 900–1000 г. Раціони для всіх дослідних груп однакові згідно схеми досліджень.

Рецепт комбікорму для молодняку був таким на 1000 кг: пшениці — 300 кг, ячменю — 470 кг, шрот сої — 180 кг і концентрат — 50 кг, ОРАС — 50 кг. (польського виробництва).

Корми бугайцям роздавали за допомогою підвод і автотранспорту, напоювали з автонапувалок. Потребу в обмінній енергії розраховували на основі оцінки поживності кормів.

Результати та обговорення. Раціони для тварин складали на основі даних хімічного аналізу кормів, що використовували (табл. 2).

Таблиця 2

Використання кормів дослідними тваринами за період досліду (в середньому на кормодень)

Корми	Групи тварин			
	I — дослідна	II — дослідна	III — дослідна	IV — дослідна
Солома, кг	2,2	2,2	2,2	2,2
Комбікорм (експериментальний), кг	2,7	2,7	2,7	2,7
Сінаж, кг	4,5	4,2	4,4	4,4
Силос кукурудзяний, кг	12,8	12,9	12,8	12,9
Сухий жом, кг	0,2	0,2	0,2	0,2
Барда, кг	6,2	6,2	6,2	6,2
Кухонна сіль, г	75	75	75	75
<i>У раціоні міститься:</i>				
Обмінної енергії, МДж	88,5	88,1	88,5	88,5
Кормових одиниць, кг	7,13	7,13	7,14	7,14
Перетравного протеїну, г	683	683	684	684
Сухой речовини, кг	10,0	10,0	10,0	10,0
<i>Припадає перетравного протеїну:</i>				
на 1 МДж, г	77,3	77,1	77,3	77,3
на 1 к.од., г	95,8	95,7	95,8	95,8
на 1 кг сухої речовини, г	68,4	68,4	68,4	68,4

Зміни в живій масі бугайців за період досліду наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Інтенсивність росту піддослідних бичків, (M±m, n=8)

Показник	Групи тварин			
	I — дослідна	II — дослідна	III — дослідна	IV — дослідна
Кількість тварин, гол.	8	8	8	8
<i>Жива маса, кг</i>				
на початок досліду	221±1,1	222±0,7	219±1,2	218±1,0
на кінець звітної періоду	432±1,5	451±4,2	425±3,8	421±3,5
<i>Приріст:</i>				
загальний, кг	211±1,5	224±2,1	206±1,8	203±2,0
середньодобовий, г	1076±0,09	1168±0,015	1051±0,020	1036±0,02
Критерій вірогідності, P	P<0,05	P<0,01*	P<0,05	P<0,011
Витрачено кормів на 1 кг приросту, к.од.	6,6	6,1	6,8	6,9

Як показують дослідження (табл. 2), протягом 196 днів стійлового зимового періоду середньодобові прирости бугайців II-дослідної групи (симентальська м'ясна) склали — 1168 г, що більше за ровесників I, III і IV дослідних груп на 92 г, 117 і 132 г, відповідно, 8,5 %, 11,1 %, 12,7 % при P<0,05, P<0,05, P<0,011.

Проведеними дослідженнями встановлено, що при однаковій структурі раціонів бугайці нової генерації симентальської м'ясної худоби характеризуються високим генетичним м'ясним потенціалом.

Основні показники концентрації обмінної енергії, фактичного споживання енергії та сухої речовини на 100 кг живої маси бугайців за період дослідження наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Споживання обмінної енергії молодняком різних порід з розрахунку на 100 кг живої маси за період досліду

Групи	Порода	Приріст за період досліду, кг	Концентрація обмін. енергії на 1 кг сухої речовини	Витрати на 1 кг приросту		Споживання на 100 кг живої маси	
				Обмін. енергії МДж	К. од	Обм. енергії МДЖ	Сух. речов. кг
I — дослідна	Симентальська	211	8,8	82,2	6,6	20,5	2,5
II — дослідна	Симентальська м'ясна	224	8,8	75,4	6,1	19,5	2,2
III — дослідна	Червоно-ряба	206	8,8	84,3	6,8	20,8	2,3
IV — дослідна	Чорно-ряба	203	8,8	85,4	6,9	21,0	2,4

За даними таблиці 3 видно, що споживання обмінної енергії на 100 кг живої маси у бугайців II-дослідної групи, становить 19,5 МДж, що на 1–1,5 МДж менше від ровесників-аналогів I і IV дослідних груп.

Витрати обмінної енергії на 1 кг приросту живої маси у бугайців симентальської м'ясної породи (II-дослідна) становила 75,4 МДж, що на 7 МДж (9,0%) менше від I-дослідної групи.

Концентрація обмінної енергії в 1 кг сухої речовини за період досліду в усіх чотирьох групах була однаковою — 8,8 МДж.

Отже в раціоні бугайців симентальської м'ясної худоби концентрація обмінної енергії в сухій речовині знаходилась на рівні — 8,8 МДж за весь період досліджень і забезпечила одержання живої маси 451 кг з витратами кормів на 1 кг приросту — 6,1 кормових одиниць. Така концентрація енергії при відгодівлі в умовах господарства сприяла одержанню добових приростів —1168 г за весь період досліджень, що вказують на достатньо високий генетичний потенціал м'ясної продуктивності молодняку нового типу симентальської м'ясної худоби в умовах передгір'я Карпат.

Економічна ефективність отриманих результатів дослідження основного періоду досліду наведено в таблиці 4.

Встановлено (табл. 4), що кращі економічні показники отримано в I і II дослідних групах, в яких затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 6,6 і 6,1 ц. к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 434,5 і 428,1 грн. Чистий дохід на 1 голову в цих групах був найбільшим і становив 185,5 і 191,9 грн. У результаті рентабельність вирощування склала відповідно 42,7 % і 44,8 %.

Таблиця 4

Економічна ефективність вирощування бугайців

Показники	Групи тварин			
	I — Дослідна	II — Дослідна	III — Дослідна	IV — Дослідна
Середня жива маса 1 голови на кінець досліду, кг	432,0	451,0	425,0	421,0
Загальний приріст живої маси 1 голови за період вирощування, кг	211,0	224,0	206,0	203,0
Середньодобовий приріст живої маси, г	1076,0	1168,0	1054,0	1036,0
Затрати кормів на 1 ц приросту живої маси, ц.к.од.	6,6	6,1	6,8	6,9
Собівартість 1 ц приросту живої маси, грн.	434,5	428,1	437,0	438,0
Чистий прибуток на 1 ц живої маси, грн	185,5	191,9	183,0	182,0

Рентабельність, %	42,7	44,8	41,9	41,5
-------------------	------	------	------	------

Дещо нижчі економічні показники отримано при відгодівлі бугайців IV дослідної групи. Так, витрати кормів на 1 ц приросту живої маси 1 голови становили 6,9 ц. к. од., а собівартість 1 ц приросту живої маси 438,0 грн., при чистому прибутку на 1 ц живої маси 182,0 грн. з рентабельністю 41,5 %.

Таким чином проведена економічна ефективність інтенсивного вирощування бугайців молочного і м'ясного напрямків з досягненням добових приростів більше 1000 г збільшує рентабельність до 41,5–44,8 %, що забезпечує розроблену інтенсивну технологію виробництва яловичини перспективною в умовах передгір'я Карпат.

ВИСНОВКИ

1. В умовах передгірної зони Карпат середньодобові прирости бугайців II-дослідної групи (симентальська м'ясна) протягом стійлового зимового періоду за 196 днів дослідного періоду становили — 1168 г, що більше за ровесників I, III і IV дослідних груп на 92, 117 і 132 г, або 10,8, 11,1, 12,7 % ($P < 0,05$, $P < 0,05$, $P < 0,011$).

2. Концентрація обмінної енергії в сухій речовині знаходилась у раціоні бугайців симентальської м'ясної худоби нової генерації на рівні — 8,8 МДж за весь період досліджень і забезпечила одержання середньодобових приростів — 1168 г та живої маси 451 кг при витратах 75,4 МДж з витратами кормів на 1 кг приросту — 6,1 кормових одиниць за весь період досліджень.

3. Кращі економічні показники при інтенсивному вирощуванні бугайців молочних і м'ясних порід, отримано в I і II дослідних групах, в яких затрати кормів на 1 ц приросту живої маси склали 6,6 і 6,1 ц. к. од., собівартість приросту живої маси 1 голови за період вирощування дорівнювала 434,5 і 428,1 грн., чистий дохід на 1 голову становив 185,5 і 191,9 грн., з рентабельністю відповідно 42,7 % і 44,8 % в умовах передгірної зони Карпат.

МЯСНАЯ ПРОДУКТИВНОСТЬ МОЛОДНЯКА КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА РАЗНЫХ ПОРОД ПРИ ИНТЕНСИВНОМ ВЫРАЩИВАНИИ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ ДЕШЕВОЙ ГОВЯДИНЫ В УСЛОВИЯХ ПРЕДГОРЬЯ КАРПАТ

Л. В. Шпак, А. К. Калинка

АННОТАЦИЯ

Приведены результаты мясной продуктивности молодняка крупного рогатого скота разных пород при интенсивном выращивании для получения дешевой говядины в условиях предгорья Карпат.

DIFFERENT BREED YOUNG CATTLE MEAT PRODUCTIVITY AT INTENSIVE GROWING FOR OBTAINING CHEEP BEEF UNDER THE CONDITIONS OF CARPATHIAN FOOTHILLS

L. V. Shpak, A. K. Kalynka

SUMMARY

The results of different breed young cattle meat productivity at intensive growing for obtaining cheep beef under the conditions of Carpathian foothills are presented in this article.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бугайов В. Є., Яценко М. Т. Годівля та утримання м'ясної худоби. — К. : Урожай, 1990. — 213 с.
2. Радченко В. В. Интенсификация ресурсного потенциала мясного скотоводства. — К. : Аграрная наука, 2000. — 275 с.
3. Калинка А. К. Відгодівельні та забійні характеристики бичків, вирощених у передгір'ї Карпат // Тваринництво України. — 2001. — № 8. — С. 29–30.
4. Калинка А. К. Вплив раціонів та відгодівельні якості м'ясного молодняка // Тваринництво України. — 2002. — № 8. — С. 26–27.
5. Калинка А. К., Шпак Л. В. Эффективность выпасания мясного скота в предгорье Карпат. — М. : Зоотехния, 2005. — № 5. — С. 9–10.
6. Калинка А. К. Интенсивне вирощування ремонтних бугайців симентальської м'ясної породи американської селекції в умовах передгір'я Карпат // Тваринництво України. — 2003. — № 11. — С. 19–20.
7. Кандиба В. М., Коняга В. М. Интенсивна технологія годівлі бичків м'ясних порід // Аграрна наука — виробництву / Українська академія аграрних наук. Інститут тваринництва. — Харків, 1999. — С. 38.
8. Козир В. С. Формування м'ясної продуктивності великої рогатої худоби. — К. : Урожай, 1992. — 125 с.
9. Кондратенко П. Интенсивна технологія виробництва яловичини продукція. — 1997. — № 4. — С. 38–41.
10. Мамчак І. В., Ковтун М. І. Ріст і розвиток чистопорідного та помісного молодняка. // Наук. вісник Льв. держ. акад. вет. медицини ім. С. З. Гжицького. — Львів, 1999. — Вип. 3 (Ч.ІІ). — С. 175–177.
11. Маменко О., Кандиба В. Годівля худоби при інтенсивному виробництві яловичини // Тваринництво України. — 1996. — № 10. — С. 22–24.
12. Мосолов М. І., Семик І. Л. Технологія інтенсивного використання та відгодівлі худоби. — К. : Урожай, 1973. — 186 с.
13. Повозніков М. Г. Ефективність використання енергії кормів молодняком м'ясної худоби різних генотипів // Тваринництво України. — 2004. — № 3. — С. 27–28.